
JAARVERSLAG STADSLAB BREDA - INHOUDELIJK

(EERSTE VERSIE)

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding en samenvatting, leeswijzer	1
2. De wordingsgeschiedenis van Stadslab Breda	1
3. Officieel van start in 2016: Stadslab Breda officieel opgericht, verbindingen aangehaald, communicatie op gang	2
4. Eerste projecten	3
5. Op naar de (officiële) opening en de wedstrijd	3
6. De prijsvraag DroomBreda!	4
7. 2016 Financieel	5
8. op naar 2017	5
BIJLAGE: PROJECTVERSLAGEN	6

1. INLEIDING EN SAMENVATTING

In dit stuk vindt de lezer een beknopt verslag van iets minder dan één jaar Stadslab Breda, het jaar waarin aan organisatie en naamsbekendheid is gewerkt. We mogen vaststellen dat Stadslab Breda zijn plek in de stad langzamerhand heeft verworven. Er staan ongeveer twee dozijn projecten op de agenda. In 2017 komt het aan op waarmaken van ambities en doelen.

2. DE WORDINGSGESCHIEDENIS VAN STADSLAB BREDA

De geschiedenis van Stadslab Breda begint in het voorjaar van 2014. Dan beginnen bouw sociëteit Via Latus en de gemeente Breda een project om de samenwerking te verbeteren. Stadslab Breda wordt het product van een van drie in dat verband bilateraal samengestelde

werkgroepen die in het najaar van 2014 aan de slag zijn gegaan om de samenwerking tussen bouwondernemers en gemeente, als het ware, te oefenen.

Het jaar 2015 wordt benut om concept en organisatie van Stadslab Breda vorm te geven. De werkgroep wordt daartoe in het voorjaar uitgebreid met een vertegenwoordiger van hogeschool NHTV en enkele door de wol geverfde Bredase netwerkers/bestuurders.

Deze club produceert in de maanden juni- augustus 2015 een 'startnotitie' voor de oprichting van Stadslab Breda. De kern daarvan luidt (aldus de samenvatting in deze notitie): 'Dit onafhankelijke Stadslab bestaat uit een netwerk van betrokken ingewijden en deskundigen uit de kringen van bedrijfsleven, onderwijs en overheid die vernieuwende ideeën voor de stad die aansluiten bij maatschappelijke behoeften en bij economische doelstellingen van Bredase ondernemers professioneel ondersteunen.'

Deze startnotitie vormt ook de basis van een subsidieaanvraag in december 2015 bij het Stimuleringsfonds voor de Creatieve Industrie, waarvan een 'open oproep' is uitgegaan naar stadslabs in den lande om zich voor eventuele ondersteuning te melden.

Een week na de indiening van de aanvraag, komt op 15 december de beschikking van het Stimuleringsfonds: het kent Stadslab Breda een bijdrage toe van 25.000 euro. De fondsbestuurder merkt daarbij, haar adviescommissie aanhalend, op: "Zij meent dat u een interessant voorstel hebt ingediend, maar constateert tegelijkertijd dat u een soort veilige situatie voor kritische reflectie op gemeentelijk beleid wilt creëren. Zij raadt u aan niet te veel op die veilige situatie te focussen. Kritische betrokkenheid zal in sommige gevallen ook een beetje moeten kunnen schuren."

3. OFFICIEEL VAN START IN 2016: STADSLAB Breda OFFICIEEL OPGERICHT, VERBINDINGEN AANGEHAALD, COMMUNICATIE OP GANG

Op 2 februari 2016 wordt de stichting Stadslab Breda officieel opgericht. Als 'activiteiten' van de stichting worden deze in de acte genoteerd: 'Het stimuleren en genereren alsmede raad en richting geven aan initiatieven die bijdragen aan de ontwikkeling en leefbaarheid van de stad Breda en omgeving, de versterking en verdieping van verbindingen tussen overheid, ondernemers en onderwijs opdat deze effectiever samentrekken in kennisontwikkeling en benutting van kansen in voormeld kader.' Dat 'samentrekken' mag worden gelezen als 'samen optrekken'.

Een bestuur treedt aan in de personen van Christel Smeets (voorzitter), Harry Reininga (secretaris) en Hans van de Ven (penningmeester). Het bestuur is later in het jaar op zoek gegaan naar leden voor een raad van toezicht die Stadslab statutair verplicht is op te richten. Vanuit Via Latus en vanuit de NHTV zijn hiervoor inmiddels kandidaten geworven.

Het bestuur stelt zich op het standpunt dat Stadslab Breda professioneel is georganiseerd en dat er een degelijk financieel beleid wordt gevoerd. Onderdeel hiervan vormt ook de vaststelling dat Stadslab Breda vooralsnog geen behoefte heeft aan (structurele) huisvesting. Alle beleidsstukken zijn publiek toegankelijk op de website www.stadslabbreda.nl.

In februari wordt ook de verbinding met de andere netwerken in de stad aangehaald. In het kantoor van RST-advocaten is er op 3 februari een ‘mini-congres’ met de netwerken BredaDuursaam, PakhuisB, City of Imagineers, Stadsambassade Breda, stichting Braak, architectuur- en stedenbouwplatform BLASt en de drie partners die Stadslab schragen (NHTV, gemeente Breda en Via Latus) waarin het uitgangspunt van samenwerking wordt bevestigd.

Begin maart krijgen voorzitter Christel Smeets en amanuensis Henk Schol bij Mett in Utrecht tekst en uitleg over de website, het interactieve platform. De site wordt (meer of minder) officieel gepresenteerd tijdens een bijeenkomst van de bouw sociëteit Via Latus in het Breda’s Museum op 21 maart. Feitelijk is Stadslab Breda dan aan het werk.

4. EERSTE PROJECTEN

Stadslab is nog maar nauwelijks uit de startblokken – de ‘officiële’ opening is in september - of de eerste projecten dienen zich aan. Er zijn zo onder meer zustersnetwerk PakhuisB dat huisvesting zoekt, een club uit Oost-Brabant die in Breda woonvormen voor ouderen en een ‘living lab’ op poten wil zetten en het collectief Artopia dat een kunstenaarsdorpje in Breda wil vestigen. Ook vage verzoeken bereiken Stadslab of verzoeken die na enige tijd weer ‘verdampen’. Niet altijd nemen de vraagstellers de moeite om zich, als het ware, af te melden.

Een project dat doorloopt en zich min of meer geruisloos voegt in de agenda van Stadslab Breda is het energietransitieproject ‘de gasloze wijk’ van een van de drie ‘oefenwerkgroepen’. Deze werkgroep is intussen uitgebreid met vertegenwoordigers van de netbeheerders en Bredase duurzaamheidsnetwerken. De tweede helft van 2016 werkt deze club aan een projectvoorstel om twee wijken in Breda van het aardgas af te koppelen. De gemeente Breda heeft voor dit project inmiddels een financiële bijdrage vastgesteld. Het kan dus van start.

5. OP NAAR DE (OFFICIËLE) OPENING EN DE WEDSTRIJD

Omdat Stadslab niet alleen project- en communicatiekosten maakt, maar ook een compacte professionele organisatie behoeft om zijn kwaliteit te borgen, heeft het bestuur van Stadslab Breda op 7 april 2016 een verzoek bij de gemeente Breda om financiële steun ingediend. Dit verzoek wordt op 27 mei gehonoreerd in een beschikking, ondertekend door de directeur van de directie Ontwikkeling van de gemeente.

In deze beschikking wordt ook bevestigd: “Het college van B en W is van mening dat de doelstellingen en de aanpak van het stadslab op basis van de Triple Helix nauw aansluiten bij de uitgangspunten en doelstellingen zoals verwoord in de Structuurvisie Breda 2030 en de daarmee samenhangende beleidsinzetten. Ruimte voor initiatief is een van de belangrijkste doelstellingen in deze visie en is onderstreept in het programakkoord ‘Focus op Vooruitgang’ van september 2015. De actuele uitdagingen in de (her-)ontwikkeling van de stad vragen om nieuwe en onorthodoxe methoden en oplossingen, nieuwe vormen van samenwerking in

een vroegere fase van planontwikkeling en een intensievere (en indien nodig gefaciliteerde) betrokkenheid van bewoners en ondernemers in Breda.”

Met de subsidiëring door de gemeente kan Stadslab Breda in zijn eerste, experimentele jaar zijn korte termijndoelen – in het bijzonder Stadslab Breda bekend maken – realiseren.

Op dat moment is het belangrijkste initiatief om bekendheid te genereren al aan de gang: er wordt een ideewedstrijd georganiseerd. De daartoe ingestelde werkgroep koerst aan op ideeën voor tijdelijke bestemmingen voor nu lege plekken in de stad. Een vergadering of vijf verder zijn de spelregels uitgewerkt, is er een vijf persoons jury benaderd en staat er een communicatieplan klaar, waarvan een door werkgroepslid Sol bedachte ‘guerilla’-actie in de stad de hoofdmoot vormt.

Op 7 september heeft in Podium Bloos de rituele openingsplechtigheid van Stadslab Breda plaats in het bijzijn van de drie founding partners, Via Latus, NHTV en gemeente Breda, die bij deze gelegenheid hun intentie om samen het Stadslab te schragen in een overeenkomst vastleggen.

In het weekend daarvoor is de wedstrijd gepubliceerd. Later op de avond van die zevende september verschijnen op talrijke plekken in de stad op makelaarsborden gelijkende uitingen aan stevige, rode palen, niet met ‘te koop’, maar met ‘te leeg’ erop, plus een eraan bungelend subbord met de tekst Droombreda.nl die verwijst naar een speciaal voor de prijsvraag in het leven geroepen website.

6. DE PRIJSVRAAG DROOMBREDA!

Behalve via eerdergenoemde palen ontwaart de Bredenaar in deze dagen ook grote affiches op driehoek borden, kleinere in allerlei lokaliteiten en begint ook op sociale media de prijsvraag rond te zingen. Er komt een gestage droomstroom op gang op de website.

Ideeën verschijnen op de Facebookpagina's van Stadslab en van DroomBreda. Honderden personen volgen DroomBreda en Stadslab op Facebook en Twitter. Uiteindelijk registreren zich in het afgelopen jaar ruim duizend personen op de website van Stadslab. Twee kanttekeningen bij dat getal: Ooit heeft Mett alle leden van Via Latus (ca 160 in getal) in het systeem gezet en er zitten naar schatting ruim 200 scholieren van de Praktijkschool Breda in. Zij zijn door hun leerkrachten gemobiliseerd om zich te registreren en uiteindelijk op hun

droom, de Ronde Tafel, een stem uit te brengen. Met dit laatste idee is meteen de publiekswinnaar van DroomBreda genoemd.

De juryprijs gaat, nadat ruim een dozijn dromers hun idee aan de jury hadden kunnen pitchen, naar de Bredaparktrap van Paul Marinus. Op 23 november 2016 zijn tijdens een feestelijke en drukbezochte (meer dan 200 bezoekers) bijeenkomst de prijzen uitgereikt. Wedstrijdsecretaris Willem van Boxsel fêteert de winnaars van de juryprijs, wethouder Alfred Arbouw reikt het 3D-kleinood uit aan de mannen van de Ronde Tafel.

7. 2016 FINANCIËEL

Stadslab Breda heeft het boekjaar 2016 met een batig saldo van ruim € 21.000 afgesloten. Dit bedrag heeft het bestuur bestemd voor de ondersteuning van enkele (prijswinnende) projecten en voor aanpassingen van de website.

De belangrijkste kostenposten in 2016 waren coördinatie en communicatie. In deze laatste post zijn ook de kosten van de communicatie rond de wedstrijd DroomBreda! verdisconteerd.

Aan de inkomstenkant handelde het om bijdragen van twee subsidiegevers: de gemeente Breda (€ 67.500) en het Stimuleringsfonds voor de Creatieve Industrie (€25.000).

8. OP NAAR 2017

Het jaar 2017 wordt Stadslab Breda is meer dan één opzicht het jaar van de waarheid. Niet alleen is het doel een aantal projecten uit de portefeuille, immer onder leiding van de initiatiefnemers, tot een goed einde te brengen: te realiseren dus.

Tegelijk bezint Stadslab Breda zich op zijn rol in de gemeente van verbinder van vraagstukken van inwoners en hun verbanden met inwoners en organisaties die aan de oplossing daarvan kunnen bijdragen. In deze context gaat het ook om de ontwikkeling van effectieve samenwerking met particuliere partners, partnernetwerken, de onderwijsinstellingen, ondernemers en overheid.

Stadslab Breda wordt dit jaar in elk geval door de overheid ook nog de maat genomen op het aspect verdiencapaciteit of verdienmodel. Nu bestaat er per definitie een zekere spanning tussen het wezen van een vrijwilligersorganisatie en het begrip 'verdienmodel', maar Stadslab Breda gaat deze discussie niet uit de weg.

BIJLAGE: PROJECTVERSLAGEN

Onderstaand schema biedt een overzicht van de projecten (genummerd) die in 2016 bij Stadslab Breda zijn 'aangemeld'.

Projectnr./ (datum indiening)	omschrijving	indiener	Stand van zaken
2016-01 (april '16)	Huisvesting Pakhuis B	Esther Ruiten	Stadslab heeft verbinding gelegd met afd. Vastgoed van de gemeente; na tijdelijke huisvesting is PakhuisB nu (op eigen kracht en gezag) in de stadsbibliotheek Nieuwe veste neergestreken. Dossier gesloten.
2016-02 (april '16)	Ontwikkeling Klavers-Jansen	Lisette Spee	Spee heeft Stadslab destijds benaderd in haar rol van 'cultureel verkenners' voor de gemeente. Plan was aantal work shops te organiseren, met ondersteuning van Stadslab. Stadslab heeft gesprekken gevoerd met Lisette, zich vervolgens bescheiden opgesteld (Spee is ook een profi) en de vraag opgeworpen welke deskundigheid het kan toevoegen voor het geheel of voor gebruikers van onderdeel Electron. Om onduidelijke redenen is daarover na mei '16 niets meer vernomen.
2016-03 (11-04-'16)	Antrist	Jan Roes/Gerard Umans	Via André de Wilde (C5-lid van de werkgroep zorg-wonen) tot ons gekomen: club zoekt plek en invulling voor nieuwe concepten zorg-wonen, plus 'living lab': ervarings- en kennisontwikkeling op dit vlak. Is al enigszins op gang in Echt-Susteren. Wil graag betrokken worden bij atelier 'zorg-wonen' dat bij Stadslab in de pen zit.
2016-04 (07-04-16)	Artopia	Dyane Donck	Plan: kruisbestuivend kunstenaarsdorpje in containers met nationale en internationale 'artists in residence'. Zoekt plek, invulling, kennis exploitatie etc. Brede vraag dus. Is door Christel geholpen met ontwerpen, door Bas Moens met

Projectnr./ (datum indiening)	omschrijving	indiener	Stand van zaken
			rekensommen en alternatieven voor huisvesting; meest recente punt: kan dit dorpje landen op Seelig Zuid? We maken verbinding ook met Rooi Pannen.
2016-05 (30-05- '16)	Organic Kitchen	Maarten de Leng	Plan voor educatief 'duurzaam en gezond (=biologisch)' foodcentrum in de stad. Gesprek gevoerd. Vraag: plek. Na gesprek en enig mailverkeer is initiatiefnemer Maarten de Leng weer zijns weegs gegaan en heeft, in juni in de Stadsgalerij en in december in het voormalige Postkantoor aan de Oude Vest, 'pop up' winkels/restaurants laten draaien. Naar eigen zeggen een groot succes.
2016-06 (mei '16)	Energietransitie/gasloze wijk	werkgroep/Paul Dielissen	Komt voort uit een van de drie 'samenwerkings-werkgroepen'. Actueel doel: twee wijken van aardgas afkoppelen. Project ingediend bij de gemeente (Energiek Breda) en geaccordeerd. Stadslab ondersteunt met kennis en verbindingen, m.n. op terrein sociale proces (rol NHTV).
2016-07 (06-10-16)	Kilimanjaro Wonen (groepswonen ouderen)	Kitty Heszen	Is op zoek naar plek voor huisvesting '50+'. Aanvankelijk op zoek naar 'meedenkende ambtenaren'. Wordt gekoppeld aan andere initiatieven op dit vlak en aan atelier zorg-wonen.
2016-08 (24-08-16)	Zorg en vastgoed	Guido Wijgergangs (gemeente Breda); Jan Verbaal (Elisabeth)	Zorginstellingen in de stad worstelen met strategisch vraagstuk van leegstromend vastgoed (voormalige bejaardenoorden), gekoppeld aan vragen over hun toekomstige rol als zorgverleners. Na divers overleg (waarbij ook is gebleken dat gemeente de instellingen uitdaagt om ook zelf met oplossingen te komen), is bestuurder Jan Verbaal in oktober '16 voorgehouden en concrete vraag aan Stadslab te formuleren. Sindsdien niets meer vernomen. Hij wordt wel weer benaderd voor het atelier '(toekomst van) zorg en wonen'.

Projectnr./ (datum indiening)	omschrijving	indiener	Stand van zaken
2016-09 (23-11-16)	Ronde Tafel	Koen van Erve/Ben Sprangers	De publieksprijs van DroomBreda! Vraag aan Stadslab: help ons bij uitwerking gedegen plan en bij vinden locatie voor een nieuwe onderwijsvariant voor kinderen die nu in het mbo of zelfs in de praktijkschool uit de boot vallen.
2016-10 (23-11-16)	Bredaparktrap	Paul Marinus	De juryprijs van DroomBreda! Idee: een brede trap die het water van de singel en het Valkenberg verbindt. Idee wordt momenteel uitgewerkt.
2016-11 (27-11-16)	Co-living	Angela Coulet	Op zoek naar nieuwe vormen van samen, maar ook privé wonen. Coulet is nog beetje zoekende, ook naar echte inzet van gelijkgestemden. Zij is nu aan zet, na uitvoerige consultatie bij Stadslab.
2016-12 (27-12-16)	Vrijplaats Breda	Ingrid Aangenendt	Hier gaat het om een plek in de stad waar mensen kunnen samenwerken, samen leren, elkaar vooruit kunnen helpen, vanuit eenzelfde 'spiritualiteit' die overigens eerder waarde gedreven, dan religieus is. Concrete vraag aan Stadslab komt eraan.
2016-13 (28-11-16)	Seelig Gasthuys	Esther Moelands	Aanvankelijk voor het leegkomende belastingkantoor ontwerp NieuwNut een combinatie van flexibele woningen en bedrijvigheid, alsmede culturele ontmoeting. Gesprekken over belastingkantoor zijn gaande. Stadslab is daarbij betrokken.
2016-14 (28-11-16)	Tiny Hotel Seelig	Frank Toeset	Concept: piepklein gebouwtje, dat 1 hotelkamer bevat, en dat op allerlei plekken in de stad kan worden geplaatst, b.v. op Seelig Zuid. Die kan hangt af van ontwikkelstrategie gemeente en bereidheid eigenaren. Wordt dus vervolgd.
2016-15 (28-11-16)	Lange Hal	Rik Gorree	Ambitieuus plan voor een multifunctionele, in en 'Bredase militaire' bouwstijl opgetrokken grote markthal (met woningen erboven) die ook voor

Projectnr./ (datum indiening)	omschrijving	indiener	Stand van zaken
			evenementen dienst kan doen. Zou op Mols-terrein moeten verrijzen. Onderzoek mbv Stadslab leerde dat dit financieel tamelijk onmogelijk wordt.
2016-16 (29-11-16)	Stads-moestuin	Marjolein de Jong	Gaat om stadsmoestuin op een hoek van de C. Van Disselstraat in de wijk Ginneken. Via Stadslab is contact gelegd met gemeente. Vooralsnog daar positieve grondhouding aangetroffen. Initiatiefneemster sondeert eerst haar buurtgenoten. Wordt vervolgd.
2016-17 (02-12-16)	Keizerstraat	Joep Peeters	Inmiddels staat Joep's idee weer op de lijst. Een van de komende weken buigt een groepje betrokken stedenbouwers uit Breda zich over zijn plan; hij heeft ook al een boomkweker geraadpleegd. Stadslab is hier de verbinder.
2016-18 (28-11-16)	Stadscamping	Ben Brouwers	Ben's vraag was: help mij een doortimmerd plan maken wat ik ook aan gemeente en terreinbeheerder De Rooi Pannen kan aanbieden. Wordt aan gewerkt.
2016-19 (07-12-16)	Misfixed (leer-werkplaats voor jongeren met beperking)	Anco Salari	Is terug op onze agenda. Stap 1 wordt gezet: verkenning vraag van Anco. Zijn doel is: een plek waar jongeren met een beperking een vak kunnen leren van ervaren vakmensen.
2016-20 (25-11-16)	Werkplek076	Sebastiaan Boumans	Hier gaat het om een ruimte waar Bredase ondernemers, starters, studenten en door de wol geverfden elkaar in een professionele omgeving vooruit kunnen helpen.
2016-21 (29-11-16)	Kids Kunst Museum	Willy van Pruijssen	Eindigde hoog in de prijsvraag DroomBreda (2 ^e plek). Projectlaborant verbindt dit idee met de leiding van het nieuwe Stedelijk Museum van Breda met als doel te bezien of een Kids dpt. daar onderdeel van kan uitmaken.

Projectnr./ (datum indiening)	omschrijving	indiener	Stand van zaken
2016-22 (18-12-16)	Buurtsuper Langendijk	Lida Peters	In een leeggekomen SPAR-winkel aan de Langendijk willen buurtbewoners graag een super terug. Geen sinecure, want eigenaar stelt eisen. Stadslab heeft wijkraad bijgeschakeld; nu wordt bezien of en zo ja hoe Stadslab verder kan bijdragen aan (enige) invulling van deze plek.
	Atelier CSM-plannenmakers		DroomBreda! leverde o.m. een half dozijn ideeën op voor het CSM-terrein. Gemeente en eigenaar (Corbion) zijn in denkproces verwickeld. Stadslab bevordert opzet atelier voor hen en de dromers uit de prijsvraag om daarin van gedachten te wisselen over de toekomst van dit terrein.
	Atelier 'anders wonen en samenleven'	interesse ook bij NieuwNut	Verskillende dromers kwamen met gedachten over 'anders wonen' – zowel voor ouderen, als voor alle categorieën. Stadslab brengt hen bijeen om te bezien of er gezamenlijke kracht of creativiteit kan worden ontwikkeld.
	Atelier zorg-wonen	interesse ook bij NieuwNut	Is in de maak als antwoord op verschillende vragen rond dit thema, zowel van potentiële consumenten van voorzieningen als van instellingen (en de gemeente).